

них дається перелік стверджень. Номера стверджень, які мають відношення, до досліджує мого колективу, обводиться в опитувальному листі. Причому всі опитувані попереджаються, що обвести ствердження можливо в тому випадку, коли зафіксована в ствердженні форма поведінки співпадає всім або більшості членам колективу.

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що соціально-психологічний клімат визначається через різноманітні показники діяльності, спілкування та відносини. Однак не існує такої методики, котра охоплювала б всі показники, умови та параметри соціально-психологічного клімату та виражала б їх в єдиному індексі. Будь-які одержані сьогодні емпіричні дані дають характеристику лише локальних та типових проявів соціально-психологічного клімату і не дають можливості оцінити соціально-психологічний клімат в цілому.

Сергій ПЕРЕХОД

студент спеціальності «Менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Буяк А.Є.)

Тернопільський національний економічний університет

СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Показники якості навколишнього середовища відіграють все більш важливу роль для України, а стан середовища стає ресурсом, який має економічну цінність і визначає екологічну безпеку держави. Екологічні, природоохоронні, ресурсозберігальні аспекти повинні відобразитись у законодавчих і нормативно-правових актах щодо здійснення інвестиційної діяльності, особливо іноземного інвестування та приватизації. Необхідно посилити відповідальність за всі форми діяльності, які шкодять навколишньому середовищу.

Процеси впливу на людину і природу, які викликають соціальні, економічні чи екологічні наслідки, називають екодеструктивними і поділяють на п'ять груп:

1. Процеси, які можна кваліфікувати як різні види забруднень, зокрема хімічне, шумове, електромагнітне, теплове, радіаційне,

біологічне та ін.

2. Антропогенні процеси, які можуть кваліфікуватися як порушення природних ландшафтів. Такими є процеси руйнування поверхні землі, зміни природних процесів рециркуляції води.

3. Процеси прямої дії на організм людини, які можуть загрожувати життю і здоров'ю людини.

4. Процеси негативного впливу на людину.

5. Процеси прямого негативного впливу на тварин і рослини.

Втратила своє стримувальне значення для вітчизняних підприємств плата за забруднення навколишнього середовища, оскільки саме визначення розміру плати знаходиться фактично у компетенції підприємств-забруднювачів. Окрім того, плату стягують зі значним запізненням щодо часу здійсненого забруднення, а тому інфляція значною мірою зменшує розмір вказаної плати, індексація ж запізнюється і не компенсує, таким чином, завданої шкоди.

В умовах можливої альтернативи практичної реалізації проекту або вибору одного з варіантів, що розглядаються, пропонується кілька методів оцінювання впливу проекту на навколишнє середовище (рис. 1). Такі методи в міжнародній практиці застосовують в основному на діючих підприємствах [1, с. 235].

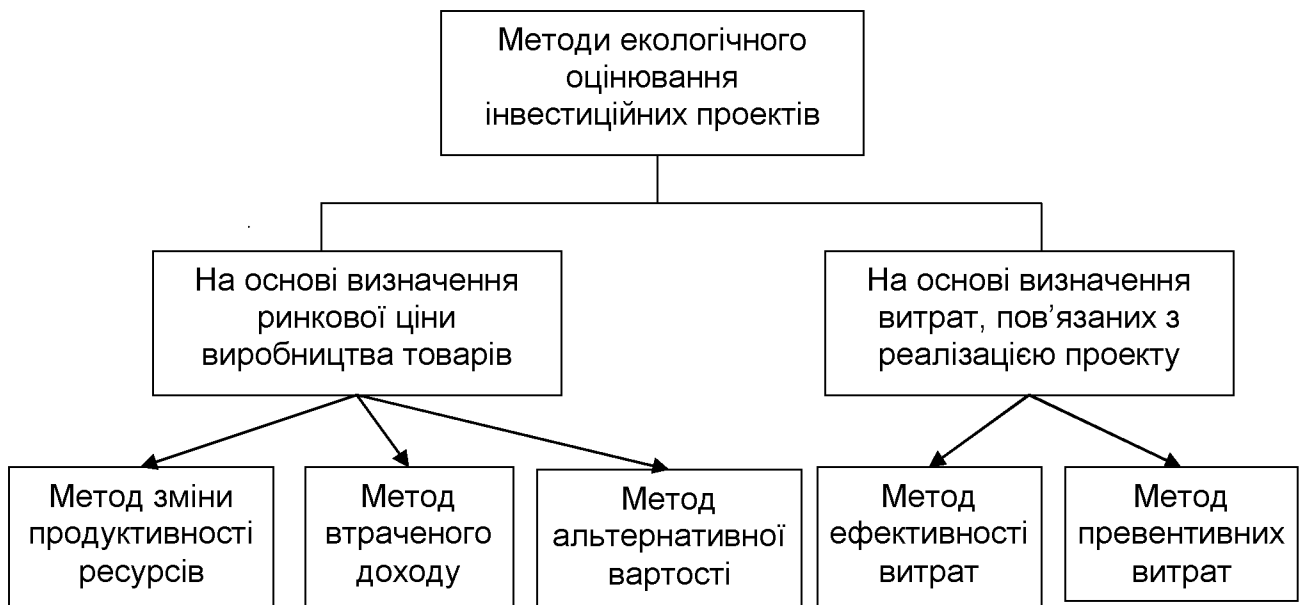

Рис. 1. Методи оцінювання екологічних наслідків проектів, що використовуються в міжнародній практиці

Найнегативніше впливає на довкілля України, звичайно,

промисловість. Так, в Україні найбільшу кількість викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря дає обробна промисловість (від 36,9% у 2014 р. до 39,4% у 2016р.) [2, с. 248]. Однак в середньому одним підприємством обробної промисловості викинуто майже в п'ять разів менше шкідливих речовин ніж одним підприємством, яке виробляє електроенергію, газ та воду. Після обробної промисловості найбільшу частку шкідливих викидів здійснює такий вид економічної діяльності, як виробництво електроенергії, газу та води (від 32,3% у 2014 р. до 30,2% у 2016р.), кожне підприємство якого в середньому за 2017 рік викинуло 1536,3 т шкідливих речовин. Вагомий внесок в забруднення атмосферного повітря робить і добувна промисловість – 23,4% у 2014 р. та 23,9% у 2016р.

Одним з головних критеріїв оцінки природоохоронної діяльності підприємства має стати екологічна ефективність – одержання кінцевих результатів, що дає змогу досягати поставлених стратегічних і тактичних цілей шляхом оптимізації витрат природних ресурсів і антропогенного навантаження на них, на природно-ресурсний потенціал суспільства загалом, на довкілля зокрема.

Створення сприятливого еколого-економічного правового середовища буде стимулом і для іноземного інвестора, оскільки дасть йому гарантію, що його економічні інтереси будуть не лише враховані, а й надійно захищені юридичними нормами міжнародного та національного права країни-реципієнта.

Отже, інвестиційна політика підприємства – це цілісний комплекс його відтворювальної діяльності, який має враховувати не лише закономірності суто технологічного розвитку, а й систему еколого-економічних та ресурсозберігальних заходів, що потребують одночасно вдосконалення еколого-правової діяльності держави.

Бібліографія

1. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз: Підручник. – К.: КНЕУ, 2012. – 322 с.
2. Україна у цифрах у 2016 році: Короткий статистичний довідник. – К.: Державний комітет статистики України. – 2017. – 272 с.